

A levélsejtek 12–16 μ nagyok, alakra és falaik vastagságára olyanok, mint az előbbi fajnál. Kutikulájuk síma.

Egylakú (paroik). Néha látszólag — különösen meddő állapotában — kétlaki, mivel az antheridiumok felett az archegonium-ok jellemző involucrum-levelekkel még nincsenek kifejlődve, vagy azok alól már eltűntek az antheridium-ok. Első esetben nagyon fiatalok, második esetben nagyon vének az ivaros ágak.

A perigonium-levelek alakra éppen olyanok, mint a szárlevelek, amazoknál azonban nagyobbak, aljukon öblösek, karélyaik széle pedig nem ép, hanem szabálytalanul fogazott.

Az involucrum-levelek olyanok, mint a *Cephaloziella byssacea* (ROTH) JAAP-nál, csak hogy karélyaik széle nem halovány, színtelen, hanem zöld.

Ezekből látható, hogy a *Cephaloziella Jackii* (LIMPR.) SCHIFFN., bár közel áll a *Cephaloziella byssacea* (ROTH) JAAP-hoz, attól mégis sokban elüt. Nem kétlakú, mint az, hanem egyalakú, szárának felbőre jobban differenciálódott, perigonium-levelei fogazottszerűek, involucrum-levelei pedig egészen zöldek.

A egyalakú virágzatú *Cephaloziella*-fajok közt a *Cephaloziella Limprichtii* WARNST.-hoz is közel áll, de annak perigonialis-levelei épszerűek, hogy egyéb különbségeket ne is említsek.

Schiffner szerint (Bryologische Fragm. XII—XIV)* a *Cephaloziella Jackii* (LIMPR.) SCHIFFN. egybeesnék és így azonos volna a *Cephalozia myriantha* LINDB. (in Meddel. Soc. pro Fauna et Flora Femn. 1876, p. 110)-gel. Ez esetben növényként neve *Cephaloziella myriantha* (LINDB.) SCHIFFN. lenne.

Lengyel Géza: Florisztikai adatok Heves-vármegye északi részéből.

(Vége.)

Geraniaceae.

212. *Geranium phaeum* L. Erdőkben: Istenmező.

213. *G. Robertianum* L. Erdők szélén: Balla, Ivád, Istenmező.

214. *G. palustre* L. Források körül: Balla.

216. *Erodium cicutarium* L'HÉRIT. Mivelt helyeken: Ivád, Istenmező.

Oxalideae.

216. *Oxalis acetosella* L. Erdőkben: Istenmező, Váraszók.

Lineae.

217. *Linum catharticum* L. Réteken: Balla, E.-Kövesd, Istenmező.

218. *L. hirsutum* L. Hegyi réteken: Szt.-Domonkos.

* Österr. Botan. Zeitschr. 1904. S. 251—256.

Euphorbiaceae.

219. *Euphorbia cyparissias* L. Útfeleken, homokos helyeken: Ivád, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
 220. *E. virgata* W. K. Útak mentén: Erdő Kövesd.
 221. *E. esula* L. Mívelt helyeken: Istenmező, Váraszó.
 222. *E. salicifolia* HOST. Árkokban: Erdő-Kövesd.
 223. *E. amygdaloides* L. Erdőkben: Istenmező.
 224. *E. helioscopia* L. Mívelt helyeken: Istenmező.

Celastraceae.

225. *Evoihymus europaeus* L. Erdők szélén: Istenmező, Csehi.

Staphyleaceae.

226. *Staphylea pinnata* L. Erdőkben: Istenmező.

Acerineae.

227. *Acer campestre* L. Erdőkben, utak mentén: Balla, Ivád, Pétervásár, E.-Kövesd, Istenmező, Szt.-Domonkos, Csehi.
 228. *A. pseudoplatanus* L. Erdőkben szálanként: Istenmező, Váraszó.

Balsaminaceae.

229. *Impatiens noli tangere* L. Erdők szakadékaiban: Istenmező.

Rhamnaceae.

230. *Rhamnus cathartica* L. Erdők szélén: Istenmező.

Tiliaceae.

231. *Tilia cordifolia* MILL. Erdőkben szálanként: Istenmező, Szt.-Domonkos, Csehi, Váraszó.
 232. *T. platyphyllos* MILL. Erdőkben szálanként: Istenmező.

Malvaceae.

233. *Malva neglecta* WALTR. Mívelt helyeken, házak körül, árkokban mindenütt közönséges.
 234. *Althaea officinalis* L. Réteken: Ivád, Pétervásár, E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz.
 235. *Lavatera thuringiaca* L. Réteken: Istenmező, E.-Kövesd.
 236. *Hibiscus ternatus* CAV. Mívelt helyeken: Váraszó.

Guttiferae.

237. *Hypericum hirsutum* L. Erdőkben: Ivád, Istenmező.
 238. *H. montanum* L. Erdőkben: Istenmező.
 239. *H. perforatum* L. Erdők szélén, száraz partokon: Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Csehi.
 240. *H. acutum* MÖNCH. Erdők szélén: Ivád.

Violaceae.

241. *Viola arvensis* MURR. Mezőkön, szántóföldeken: Istenmező.

Lythraceae.

142. *Lythrum salicaria* L. Réteken : Istenmező, Váraszó, Lelesz.

Oenotheraeae.

243. *Epilobium hirsutum* L. Réteken közönséges : Balla, Pétervásár, E.-Kövesd, Istenmező, Ivád, Lelesz.

244. *E. parviflorum* SCHREB. Réteken az előbbivel.

245. *E. montanum* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.

246. *E. collinum* GMEL. Erdőkben : Istenmező.

247. *Chamaenerium angustifolium* (L.) SCOP. Erdőkben : Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.

248. *Oenothera biennis* L. Útak mentén : E.-Kövesd (Vrabélyi is közli, Istenmező).

249. *Circaea luteliana* L. Erdőkben : Istenmező.

Araliaceae.

250. *Hedera Helix* L. Erdőkben : Istenmező.

Umbelliferae.

251. *Eryngium campestre* L. Száraz hegyoldalokon mindenütt közönséges.

252. *Chaerophyllum aromaticum* L. Erdők szélén : Istenmező.

253. *Torilis Anthriscus* (L.) GMEL. Erdőkben, mezőkön : Ivád, Pétervásár, E.-Kövesd, Istenmező.

254. *Conium maculatum* L. Árkokban, gázos helyeken mindenütt közönséges.

255. *Berula angustifolia* (L.) KOCH. Mocsaras helyeken : Istenmező, Pétervásár.

256. *Prionitis Falcaria* (L.) DUM. Száraz hegyoldalokon : Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz, Szt.-Domonkos, Csehi.

257. *Aegopodium podagraria* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.

258. *Pimpinella saxifraga* L. Száraz partokon : Balla, Ivád, Istenmező, Csehi, Szucs.

259. *Carum carvi* L. Réteken : E.-Kövesd.

260. *Angelica silvestris* L. Nedves réteken, patakok mentén : Balla, E.-Kövesd, Istenmező, Csehi, Lelesz.

261. *Pastinaca sativa* L. Réteken az egész vidéken nagyon közönséges.

262. *Heracleum sphondylium* L. Erdőkben : Pétervásár.

263. *Daucus carota* L. Réteken mindenütt nagyon közönséges.

Cornaceae.

264. *Cornus sanguinea* L. Erdőkben : Ivád, Istenmező.

Primulaceae.

265. *Lysimachia nummularia* L. Erdőkben : Istenmező, Szt.-Domonkos.

266. *L. vulgaris* L. Réteken, erdők szélén : Istenmező, Pétervásár.

267. *Anagallis arvensis* L. Mívelt helyeken : Istenmező, Szt.-Domonkos

Oleaceae.

268. *Ligustrum vulgare* L. Erdőkben : Ivád, Csehi.

Gentianaceae.

269. *Erythraea centaurium* L. Réteken : Ivád, Istenmező, Váraszó.

Convolvulaceae.

270. *Convolvulus arvensis* L. Mívelt helyeken közönséges.

271. *C. sepium* L. Réteken, patakpartokon az egész vidéken közönséges.

272. *Cuscuta europaea* L. Réteken közönséges.

273. *C. Trifolii* BAB. Hereföldeken : Istenmező, Szederkény, Csehi.

Borragineae.

274. *Heliotropium europaeum* L. Szántóföldeken : Szt.-Erzsébet, Lelesz.

275. *Cynoglossum officinale* L. Erdei tisztásokon, utak mentén : Istenmező, Váraszó, E.-Kövesd, Szt.-Erzsébet.

276. *Lappula echinata* GILIB. Ugarokon : Istenmező, Váraszó, Csehi.

277. *Anchusa officinalis* L. Száraz réteken : E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz, Csehi.

278. *Nonnea pulla* L. Előbbivel : E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz.

279. *Pulmonaria officinalis* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.

280. *Myosotis palustris* (L.) Mocsaras helyeken : Istenmező.

281. *M. silvatica* HOFFM. Erdőkben : Váraszó, Istenmező.

282. *Echium vulgare* L. Száraz réteken : E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó. Lelesz, Csehi.

Verbenaceae.

283. *Verbena officinalis* L. Nedves helyeken : Istenmező, Pétervásár Lelesz.

Labiatae.

284. *Ajuga Chamaepitys* (L.) SCHREB. Homokos helyeken : Balla, (Vrabélyi is közli), Ivád, Istenmező, Szt.-Domonkos.

285. *Ajuga reptans* L. Erdőkben : Istenmező.

286. *A. genevensis* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.

287. *A. pyramidalis* L. Erdőkben : Váraszó.

288. *Teucrium montanum* L. Száraz hegyeken : Csehi és Szucs között.

289. *T. chamaedrys* L. Száraz partokon : Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Szt.-Domonkos.

290. *Marrubium vulgare* L. Parlagokon : Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó.

291. *Sideritis montana* L. Fűves hegyoldalokon : Istenmező, Váraszó, Szt.-Erzsébet, Szt.-Domonkos, Csehi.

292. *Nepeta cataria* L. Útak mentén, száraz fűves helyeken : E.-Kövesd, Istenmező.

293. *N. pannonica* L. Erdők szélén : Istenmező.

294. *Glechoma hederacea* L. Parlagokon : Istenmező.

295. *G. hirsuta* WK. Erdőkben : Istenmező.
296. *Brunella vulgaris* L. Nedves helyeken, réteken : Pétervásár, Ivád, Istenmező, Váraszó, Csehi.
297. *B. laciniata* L. Száraz partokon : Istenmező, Váraszó, Csehi.
298. *Galeopsis pubescens* BESS. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.
299. *Leonurus Cardiaca* L. Házak körül, gazos helyeken közönséges.
300. *Ballota nigra* L. Az előbbivel mindenütt közönséges.
301. *Stachys germanica* L. Útak mentén, homokos helyeken : Ivád, Istenmező, Váraszó.
302. *S. silvatica* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.
303. *S. palustris* L. Patakok mentén, nedves réteken : Balla, Pétervásár, Istenmező, Váraszó, Szt.-Erzsébet, Lelesz.
304. *Stachys annua* L. Vetések között : Balla, Ivád, Istenmező, Szent-Erzsébet.
305. *S. recta* L. Ugarokon, száraz hegyoldalokon : Balla, Istenmező, Váraszó, Lelesz.
306. *S. officinalis* (L.) FREV. [*Betonica officinalis* L.]. Erdők tisztásain : Istenmező, Szt.-Domonkos, Csehi.
307. *Salvia glutinosa* L. Erdőkben : Istenmező.
308. *S. verticillata* L. Száraz partokon, utak mentén : E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz, Váraszó.
309. *S. nemorosa* L. Előbbivel : E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Lelesz.
310. *Salvia pratensis* L. Száraz réteken : Istenmező.
311. *Satureja vulgaris* (L.) FRITSCH. (*Clinopodium vulgare* L.). Erdők tisztásain : Balla, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
312. *Satureja villosa* (PERS.) J. WAGN. (*Calamintha Acinos* AUCT. HUNG.) Száraz partokon : Ivád, Istenmező, Csehi.
313. *Origanum vulgare* L. Erdők szélén, bozótokban : Ivád, Istenmező, Szt.-Domonkos, Váraszó, Csehi, Szucs.
314. *Thymus ovalis* MILL. Száraz partokon, de réteken is : Balla, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
315. *Thymus collinus* MB. (*Th. Marschallianus* AUCT. HUNG.). Száraz hegyoldalokon : a) *typica* : Balla, Istenmező, Csehi ; b) var. *stenophyllus* OPIZ Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
317. *Lycopus europaeus* L. Nedves réteken, patakok mentén az egész vidéken közönséges.
318. *Mentha longifolia* (L.) Erdők szélén, réteken, patakok mentén mindenütt közönséges.
319. *M. arvensis* L. Réteken : Balla, Istenmező, E.-Kövesd, Csehi.
320. *M. Pulegium* L. Árkokban Pétervásár mellett.

S o l a n a c e a e.

321. *Nicandra physaloides* (L.) GÄRTN. Ugarokon : Istenmező.
322. *Atropa Belladonna* L. Erdőkben : Istenmező.
323. *Hyoscyamus niger* L. Gazos helyeken : Pétervásár, Istenmező, Váraszó.

324. *Solanum nigrum* L. Házak körül, gazos helyeken: Istenmező, Váraszó, Lelesz.

325. *S. dulcamara* L. Patakok mentén: Balla, Pétervásár, Istenmező, Lelesz.

326. *Datura Stramonium* L. Gazos helyeken, házak körül az egész vidéken közönséges.

Scrophulariaceae.

327. *Verbascum blattaria* L. Réteken: E.-Kövesd, Szt.-Domonkos.

328. *V. thapsus* L. Parlagokon: Istenmező, Váraszó.

329. *V. phlomoides* L. Parlagokon, száraz hegyoldalokon: Ivád, Istenmező, Váraszó, Lelesz.

330. *V. lychnitis* L. Száraz hegyoldalokon: Váraszó, Szt.-Domonkos.

331. *V. nigrum* L. Erdőkben: Istenmező.

332. *Linaria genistaefolia* (L.) MILL. Száraz hegyoldalokon: Szt.-Domonkos.

333. *L. vulgaris* MILL. Útak mentén, száraz partokon: Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó.

334. *Scrophularia nodosa* L. Patakok mentén, réteken, erdőkben: Pétervásár, Istenmező, Váraszó.

335. *S. Neesii* WIRTG. Patakok mentén: Csehi közelében.

336. *Veronica anagallis* L. Patakok kiöntéseiben, nedves helyeken mindenütt közönséges.

337. *V. beccabunga* L. Hegyi patakokban: Istenmező.

338. *V. chamaedrys* L. Erdőkben, száraz hegyoldalokon: Balla (Vrabélyi is közli), Istenmező, Váraszó.

339. *V. spicata* L. Száraz, füves hegyoldalokon: Istenmező.

340. *Digitalis ambigua* MURR. Erdőkben: Váraszó, Istenmező.

341. *Melampyrum barbatum* W. K. Vetések között: Szederkény.

342. *M. arvense* L. Vetések között: Balla, Szederkény, Váraszó.

343. *M. nemorosum* L. Erdők szélén (kék és fehér murvákka): Istenmező, Váraszó.

344. *Euphrasia stricta* HOST. Száraz füves helyeken: Istenmező.

345. *Odontites rubra* GILIB. Réteken mindenütt nagyon közönséges.

Plantagineae.

346. *Plantago arenaria* WK. Homokos helyeken: Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.

347. *P. major* L. Réteken mindenütt közönséges.

348. *P. media* L. Száraz réteken közönséges.

349. *P. lanceolata* L. Réteken közönséges; száraz homokhegyein, mint var. *sphaerostachya* (M. ET K.): Balla, Istenmező.

350. *P. altissima* JACQ. Nedves réteken: Pétervásár, E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz.

Rubiaceae.

351. *Asperula cynanchica* L. Száraz, füves hegyoldalakon : Balla, Istenmező, Szt. Domonkos.
 352. *Galium aparine* L. Bozótokban : Istenmező, Váraszó.
 353. *G. verum* L. Száraz hegyoldalakon : E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
 354. *G. silvaticum* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.
 355. *G. mollugo* L. Erdők szélén, bozótokban : Istenmező, Váraszó.

Caprifoliaceae:

356. *Sambucus racemosa* L. Erdők szélén : Istenmező.
 357. *S. ebulus* L. Parlagokon, gazos helyeken mindenütt nagyon közönséges.
 358. *S. niger* L. Istenmező.
 359. *Viburnum opulus* L. Patakpartokon : Istenmező.

Dipsacaeae.

360. *Dipsacus fullonum* L. Erdők szélén, patakok mellett nagyon közönséges.
 361. *Cephalaria transsilvanica* L. SCHRAD. Útak mentén, száraz partokon. Pétervásár, (Vrabélyi is említi), Istenmező, Váraszó, Szt.-Erzsébet, Lelesz.
 362. *Scabiosa ochroleuca* L. Száraz réteken gyakori : Ivád, Erdő-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Lelesz.
 363. *Knautia arvensis* (L.) COULT. Előbbivel : E.-Kövesd, Istenmező, var. *collina* BESS. : Istenmező, Szt.-Domonkos.

Campanulaceae.

364. *Campanula rotundifolia* L. Száraz homok, kőhegyeken, Istenmező.
 365. *C. persicifolia* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó. Nagyon szőrös szárú alakja : var. *hispida* LEJ., Istenmező erdeiben.
 366. *C. patula* L. Árnyékos erdőkben : Istenmező.
 367. *C. trachelium* L. Erdőkben és erdőszéleken : Ivád, Istenmező, Váraszó.
 368. *C. rapunculoides* L. Erdőkben és erdőszéleken : Istenmező, Váraszó.
 369. *C. cervicaria* L. Erdők szélein : Istenmező, Váraszó.
 370. *Jasione montana* L. Száraz homokkő-hegyeken : Ivád, Istenmező Váraszó, Szucs, Csehi.

Compositae.

371. *Eupatorium cannabinum* L. Patakok mentén, nedves réteken az egész vidéken nagyon közönséges.
 372. *Solidago virga aurea* L. Erdők szélén : Istenmező.
 373. *Bellis perennis* L. Réteken : Erdő-Kövesd.
 374. *Erigeron canadensis* L. Útak mentén, homokos helyeken : E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos, Csehi.
 375. *Filago arvensis* L. Ugarokon : Erdő-Kövesd és Istenmező között.

376. *Inula vulgaris* (LAM.) TREV. [= *I. Conyza* DC.]. Erdőkben : Istenmező.
377. *I. britannica* L. Réteken éppen úgy elterjedve, mint száraz partokon : Balla, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Lelesz, Szt.-Domonkos, Csehi.
378. *Pulicaria dysenterica* (L.) GÄRTN. Árkokban : Pétervásár, Istenmező.
379. *Xanthium strumarium* L. Gazos helyeken, házak körül mindenütt közönséges.
380. *Xanthium spinosum* L. Útak mentén : Istenmező, Váraszó, Lelesz, Csehi.
381. *Bidens tripartita* L. Patakok mentén, nedves réteken : Pétervásár, Istenmező, Váraszó, Lelesz, Szt.-Erzsébet.
382. *Bidens cernua* L. Patakok partján : Istenmező.
383. *Anthemis tinctoria* L. Erdők tisztásain, szélein : E.-Kövesd, Istenmező, Szt.-Domonkos.
384. *A. colula* L. Mívelt helyeken : Istenmező.
385. *A. austriaca* JACQ. Ugarokon : Istenmező, Váraszó.
386. *Achillea Neilreichii* KERN. Száraz hegyoldalon, homokos helyeken gyakori : Balla, Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Szt.-Domonkos.
387. *Achillea asplenifolia* VENT. Nedves réteken : Pétervásár, Balla, Istenmező.
388. *A. collina* BECKER. Réteken az egész vidéken közönséges.
389. *A. lanata* SPRENGL. Útak mentén : Balla.
390. *Chrysanthemum leucanthemum* L. Erdőkben : Balla, Istenmező, Váraszó.
391. *C. corymbosum* L. Erdőkben az előbbivel.
392. *Artemisia Absinthium* L. Házak körül, gazos helyeken az egész vidéken közönséges.
393. *A. vulgaris* L. Réteken közönséges.
394. *A. campestris* L. Homokos helyeken : Istenmező és Szederkény között.
395. *Tussilago farfara* L. Nedves helyeken közönséges.
396. *Petasites hybridus* (L.) G. M. SCH. [*P. officinalis* MÖNCH.]. Árnyékos patakok mentén : Istenmező.
397. *Senecio viscosus* L. Árnyékos helyeken : Istenmező.
398. *S. jacobaea* L. Réteken, erdők tisztásain, száraz partokon : Istenmező, Pétervásár, Balla, Csehi, Szucs.
399. *S. barbaefolius* KROCK. Patakok mellett : Istenmező, Váraszó.
400. *Senecio nemorensis* L. Erdőkben : Istenmező, Váraszó.
401. *Echinops sphaerocephalus* L. Száraz hegyoldalon, utak mentén : Szt.-Domonkos, E.-Kövesd.
402. *Xeranthemum annuum* L. Száraz partokon, utak mentén : Mátra-Mindszent, Balla, Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Lelesz, Csehi. K e r n e r és V r a b é l y i csak Istenmező és E.-Kövesd között látták, azóta elterjedt az egész vidéken, és jellemző is homokos, száraz helyein.
403. *Carlina vulgaris* L. Száraz homokkő-hegyeken : Ivád, Istenmező, Szt.-Domonkos, Csehi.

404. *Arctium tomentosum* MILL. és

405. *A. lappa* L. Házak körül, gazos helyeken közönséges az egész vidéken.

406. *Carduus nutans* L. Útak mentén, száraz hegyoldalakon: Balla, Ivád, Istenmező, Váraszó, Csehi.

407. *C. acanthoides* L. Száraz réteken, utak mentén: E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Lelesz, Szt.-Erzsébet, Csehi.

408. *Carduus crispus* L. Erdők szélén: Istenmező.

409. *Onopordon acanthium* L. Gazos helyeken, árkokban: Balla, E.-Kövesd, Istenmező, Szt.-Erzsébet, Lelesz.

410. *Cirsium oleraceum* (L.) SCOP. Nedves réteken, erdők szakadékaiban: Istenmező.

411. *C. canum* (L.) M. B. Réteken az egész vidéken nagyon közönséges.

412. *Cirsium lauceolatum* (L.) SCOP. Mezőkön, utak mentén közönséges.

413. *C. eriophorum* (L.) SCOP. Útak mentén: Ivád, Erdő-Kövesd, Istenmező.

414. *C. palustre* (L.) SCOP. Nedves helyeken: Istenmező.

415. *C. rákosdense* SIMK. [*C. palustre* (L.) SCOP. $\times$ *C. horridum* (WIMM. et GRAB.)] Ezt az érdekes fajvegyülékét a Darabkútja hegy (Istenmező közelében) forrásos, nedves helyein néhány nappal később szedtem, mint azt szerzője az ország nyugoti részében, Rákosdon fölfedezte. Magának is azonnal feltűnt úgy a szülőnövényeitől, mint egyéb *arvense* $\times$ *palustre*-fajvegyülékektől élesen elütő megjelenése és termete. Miként felfedezési helyén, úgy itt is, bőségesen, szinte formációszerűen jelenik meg, egészen elnyomva és kiszorítva szüleit is. A *C. horridum* (W. G.)-től kisebb, de nagyobb számban — többnyire kettesével-hármasával közös száron — csoportosuló fészkeivel és keskeny, megnyúlt, vereslő hegyben folytatódó fészkepikkelyeivel tér el. A *C. palustre* től pedig abban különbözik, hogy fészkei nem szorulnak annyira össze, továbbá hogy levelei nem futnak le, legföljebb néhány tövis folytatódik a száron. Vele szemben egy másik *arvense* $\times$ *palustre* fajvegyüléknek: a *C. Celakovskianum* K. KNAF.-nak, szára felső részén hosszan, alól röviden, keskenyen lefutó levelei, magános vagy kettős fészkei és megnyúlt virágot viselő ágai vannak; a *C. rákosdense* pedig a *C. brachycephalum* JURATZKA-tól fészkeivel, nem lefutó leveleivel, de különösen sárgálló fészkepikkelyeivel élesen különbözik.

416. *C. arvense* SCOP. A mezei tájon az egész vidéken nagyon közönséges. Alakjait, nem gondolván az előbbi fajvegyülékre, sajnálatomra nem figyeltem meg.

417. *Centaurea pannonica* HEUFF. Réteken, mezőkön: Balla, Ivád, Pétervásár, Váraszó, Istenmező, Csehi.

418. *C. spuria* KERN. (*C. pannonica* HEUFF. $\times$ *stenolepis* KERN.) Bokros helyeken, erdőszélén: Istenmező. Alakjainak egy része a *C. pannonica*, másik része a *C. stenolepis* felé esik. Különösen a típusos *C. pannonica* felé egész alakosorozat jelenkezik, melyekben — a fajvegyülék-képződésfoka szerint — az átmenet (különösen a fészkepikkelyek alakjában) már a helyszínén is szembetűnő.

419. *C. stenolepis* KERN. Erdők szélein : Istenmező, Váraszó. Száraz homokkő-hegyein selymesen fehérülő sokfészkű alakja jelenkezik.
420. *C. Biebersteinii* D. C. Fűves helyeken, utak mentén, vetések között : Balla, Ivád, Istenmező, Váraszó, Lelesz.
421. *C. cyanus* L. Vetések között az egész vidéken közönséges.
422. *C. Sadleriana* JANKA. (= *C. Scabiosa* AUCT. HUNG.) Fűves hegyoldalokon, utak mentén : E.-Kövesd, Istenmező, Váraszó, Csehi, Szt.-Domonkos.
423. *Cichorium intybus* L. Mívelt helyeken, kertekben közönséges.
424. *Lapsana communis* L. Száraz és nedves réteken : Istenmező, Pétervásár.
425. *Leontodon autumnalis* L. Réteken : Ivád, E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz, Szucs.
426. *L. hispidus* L. Száraz, fűves helyeken, erdők szélén : E.-Kövesd, Istenmező, Balla, Csehi.
427. *Picris hieracioides* L. Erdők szélén, utak mentén : Balla, Ivád, Pétervásár, Istenmező, E.-Kövesd, Váraszó, Szt.-Domonkos.
428. *Tragopogon major* L. Nedves réteken az egész vidéken nagyon közönséges.
429. *Chondrilla juncea* L. Utak mentén, gazos helyeken : Pétervásár, Istenmező, E.-Kövesd, Váraszó, Szt.-Domonkos.
430. *Taraxacum officinale* WIGG. Réteken, mívelt helyeken, kertekben gyakori.
431. *T. corniculatum* (KIT.) DC. Erdőkben : Istenmező.
432. *Sonchus laevis* (L.) Erdőkben, réteken : Balla, Pétervásár, Istenmező, E.-Kövesd, Lelesz, Csehi.
433. *S. arvensis* L. Nedves réteken : Pétervásár, Balla, E.-Kövesd, Istenmező, Lelesz, Váraszó.
434. *Lactuca saligna* L. Mívelt helyeken : Istenmező, Lelesz.
435. *L. Scariola* L. Gazos helyeken, utak mentén az egész vidéken közönséges.
436. *Lactuca muralis* (L.) FRES. Erdőkben : Istenmező, Váraszó, Balla.
437. *Crepis rheoadifolia* M. B. Homokos partokon : Istenmező, Váraszó, Csehi.
438. *C. biennis* L. Réteken : Pétervásár.
439. *Hieracium pilosella* L. Száraz homokhegyein gyakori : Balla, Ivád, Istenmező, E.-Kövesd, Szt.-Domonkos, Csehi, Szucs.
440. *H. Baulini* BESS. Száraz, fűves hegyoldalokon : Csehi, Szucs.
441. *H. floribundum* WIMM. et GRAB. Ugarakon : Istenmező.
442. *H. silvaticum* (L.) Erdőkben : Istenmező, Váraszó.
443. *H. tenuifolium* HOST. Erdők szélén : Istenmező.
444. *H. vulgatum* FR. Erdőkben és azok szélén : Istenmező.
445. *H. umbellatum* L. Erdők szélén, fűves hegyoldalokon : Istenmező, Váraszó, Csehi, Szucs.

Függelék gyanánt még néhány Mátrára vonatkozó adatot közlök. Külön teszem azért, hogy könnyebben áttekinthetők legyenek, mivel a Mátra az illető munkákban jól van ismertetve, és mivel csekély számuknál fogva a többiek között fel nem tűnnének.

1. *Phegopteris Dryopteris* (L.) FÉE. A Kékes Parád felé siető patakjai mentén.
2. *Athyrium filix femina* (L.) ROTH. A Kékes csúcsa felé.
3. *Calamagrostis arundinacea* (L.) ROTH. A Kékes Gyöngyös felé néző füves helyein; a Saskő szikláik között.
4. *Deschampsia caespitosa* (L.) BEAUV. A Kékes Gyöngyös felé néző oldalán.
5. *Festuca rubra* L. Saskő.
6. *Carex remota* L. A Kékesen Parád felé.
7. *C. pendula* HUDS. A Kékes forrásos helyein, a parádi oldalon.
8. *C. silvatica* HUDS. A kékes parádi oldalán.
9. *Astrantia major* L. A Kékes gyöngyösi oldalán, a »Szt.-László-források« körül.
10. *Selinum carvifolia* L. Az előbbivel.
11. *Pimpinella magna* L. Az előbbivel.
12. *Pirola minor* L. A Kékes tetején.
13. *Salvia glutinosa* L. A Kékes tetején.
14. *Viburnum Opulus* L. A Szt.-László-források körül.

*

Végül kedves kötelességem, hogy köszönetet mondjak M á g o c s y - D i e t z Sándor egyetemi ny. r., S i m o n k a i Lajos, F i l a r s z k y Nándor és D é g e n Árpád egyetemi magántanár uraknak, akik részint irodalommal, részint kétes esetekben szíves útbaigazítással támogattak.

Győrffy István: A Magas-Tátrán gyűjtött néhány virágos növénynek új termőhelyi adata.*

(2 eredeti rajzzal.)

A Magas-Tátra hazánknek egyik legjobban ismert flóra-területéhez tartozik, ami azonban korántsem jelenti azt, hogy e vidék növényzeti viszonyairól, kellőképpen tájékozva vagyunk.

Az alábbiakban néhány virágos növénynek újabb lelőhelyi adatát közlöm, melyeket az 1904. és 1905. évek nyarán gyűjtöttem és amelyeket B o r b á s Vincze nézett át.**

Ezek az adatok a következők:

Delphinium elatum L. fenyves erdő tisztásán a Barlangliget-Matlárháza közötti turista-út alatt levő »Lange Sumpf« nevű részen, 790 m tsz.-f. magasságban (1905. VII. 12.)

* Előterjesztette T h a i s z L a j o s a növényteni szakosztálynak 1906-ik évi januárius 10-ikén tartott ülésén.

** Az 1904. évben gyűjtötteket vizsgálta át.